

Pregó de la festa major de la Vall del Tormo 2012

Bona nit a tots i a totes! Als veïns de la Vall i a aquells que mos acompanyeu en estos dies de festa major que espero tos siguen ben agradables.

Gràcies, moltes gràcies a l'Ajuntament, a l'alcalde i a la Comissió de Festes per haver-me convidat a iniciar estos dies tan especials en lo pregó de presentació dels actes. Jo no podia ni volia renunciar l'ofertament que tan amablement m'havíeu fet com a fill de la vila.

Quan vaig eixir de la Vall a estudiar a fora de la vila, te sorprèn com valors més los teus orígens: lo poble, la família i els amics. Aquells elements bàsics que t'han format com a persona, que t'han portat a entendre la vida d'una manera especial. Ser de poble és ser diferent a ser de ciutat, no sé si millor o pitjor però marca diferències ben evidents. Tothom no ha jugat a la bassa de Sant Roc en lo fang al joc de Santa Maria/ forat o figa, ni ha fet les fogueres menudes per a fer petar tiradors tota una setmana abans del Pilar, ni ha anat al Pou infinitat de vegades en lo carretillo, los cànters i el marraixó a buscar aigua, ni ha minjat les potes socarrimades de gorrino. Estes experiències d'altres temps que faem en companyia dels amics i companys també formen; creen competències socials, com diem los educadors actualment.

Respecte a quan era menut també han canviat molt les festes d'agost de la Vall. Encara recordo que les corregudes del 15 a la Parada Mingot, ere un dels actes més esperats. Es corrie a peu per edats i sexes, però també hi havien corregudes de burros, de mules i matxos. Als guanyadors se'ls donave pollastres com a premi. La banda de música i l'ajuntament presidien les competicions. La casa del tio Gabriel a la carretera ere escenari festiu per excel·lència: ball, cafè i cine. Lo ball ere omnipresent en aquells dies tan especials: ball de vermut al migdia, ball de la tarde i ball de la nit. S'havie de ser ballador per obligació, sense excepcions. Sense ball les festes d'agost eren impensables.

Actualment ha canviat tot molt. Les festes són més equilibrades: hi ha actes per a tots -jóvens, menuts i gent gran-. I les programacions ara tenen més actes. Són unes altres festes, però seguixen sent les festes d'agost, que les Comissions de Festes confeccionen en tota la il·lusion per agradar a tots, per adaptar-se als nous temps, als nous gustos.

Durant estes últimes dècades, els ajuntaments que hau administrat el municipi, hau dedicat molt esforç per posar en valor al patrimoni de la vila. Així vau recuperar i millorar l'espai del Pou, la Bassa Sant Roc, la iglésia i

una part de les pintures barroques de l'interior, los poblats de cultura ibèrica a través del Centre d'Interpretació, lo Tossal de Santa Bàrbera en la capelleta... Recuperar el nostre passat històric és molt important, representa dignificar la nostra identitat com a poble, la nostra cultura.

En este mateix sentit es va formar el Grup de Treball de la Vall del Tormo el 1979, que va aglutinar un grapat de jóvens inquiets de diferents edats per investigar la nostra vila i el fruit de tres anys de treball lo van presentar a través de dos exposicions monogràfiques en què mostraven els materials obtinguts precisament fent coincidir-les en les festes d'agost. L'alcalde Felipe Montañés i la mestra Pura Gajete mos van animar i facilitar per dur a terme les nostres activitats com a grup cultural. El Grup de Treball, finalment, mos vam constituir com Associació Cultural de la Vall del Tormo a principi de la dècada dels viutanta i que ha sigut l'encarregada d'organitzar les diverses activitats que ha dinamitzat la població, entre elles la setmana cultural que se celebre cada any abans de les festes.

Però tot este patrimoni material i immaterial que tenim a la Vall s'ha de publicitar adequadament, i quin millor mitjà que a través de les possibilitats que mos dóna avui internet. I aquí situem la Natàlia Antón que ha fet una faena immensa. A internet, Valdeltormo.com, és una finestra oberta al món. On los curiosos o visitants de la vila poden tindre un gran volum d'informació de la nostra població. I una galeria de fotografies que ha penjat i seleccionat la coordinadora de la web. 304 instantànies de la vila, una autèntica història a través d'imatges recopilades d'innegable valor testimonial i etnològic: les bandes i orquestres, los equips de futbol, los grups escolars, l'antic tren, les faenes agrícoles, los grups d'amics i amigues, la mili... I això sense comptar l'extensíssim arxiu fotogràfic herència del mai prou valorat mossen León que la mateixa Natàlia ha aconseguit recuperar i organitzar. Esperem que un dia es pugue editar tot eixe material valiosíssim del nostre poble.

Però la Vall també té problemes i un dels més importants és lo de la despoblació al que hau dedicat la Setmana Cultural d'enguany i sé que esteu buscant alternatives per assentar nova població i, sobretot, la joventut. Aconseguir eixe objectiu farà progressar la vila, és lo remei per a tindre futur, per a il·lusionar, per a donar vitalitat la població. El repte és ben difícil però confio en la vostra estratègia per a canviar l'actual situació demogràfica. Problema que per cert també tenen la major part de les viles de la comarca.

Vull dedicar un record especial en este pregó als quintos nascuts el 52 i que enguany complim seixanta anys. Companys i amics d'escola, de penya, de

quinta i d'alifares que cada any mos reunim per a retrobar-nos i coincidir, ara més tranquil·lament, los anys no perdonen, al voltant d'una taula. Esperem que mos puguem trobar cada agost durant molts anys!

Hi ha un poema de Desideri Lombarte que expresse molt bé el meu sentiment cap a la vila on vaig nàixer i que l'amic pena-rogí titule "**La meua pàtria menuda**" lo text, una mica adaptat, diu així:

No vull una pàtria gran
ni una pàtria mitjaneta,
que la vull ben menudeta.
Conèixer-la de pam a pam
i estimar-la sencereta.

[...]

Vull, al mig d'ella plantat,
i tocant de peus a terra,
a la dreta i a l'esquerra
vore-la de part a part,
los rius, los plans i la serra.

[...]

Eixa pàtria que jo vull,
eixa pàtria és la que tinc;
la pàtria dels meus amics,
la pàtria del meu orgull.

[...]

Per acabar el pregó un desig: que passeu unes molt bones festes d'agost, tant els veïns com els familiars i visitants que mos acompanyen en estos dies tan especials per a natres.

Bones festes!

Carles Sancho Meix